

ATATÜRK BARAJ GÖLÜ HAVZASI ÖZEL HÜKÜMLERİ

1. Maksat

İçme ve kullanma suyu temin edilen Atatürk Baraj Gölü'nün su kalitesinin korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla Atatürk Baraj Gölü Havzası'ndaki faaliyetlere ilişkin hukuki ve teknik esasları düzenlemektir.

2. Kapsam ve Dayanak

Bu özel hükümler, Atatürk Baraj Gölü Havzasını kapsar. Atatürk Baraj Gölü Havzası için belirlenen bu Özel Hükümler 2872 Sayılı Çevre Kanununa dayanılarak çıkarılan ve 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin 16. Maddesi çerçevesinde hazırlanmıştır.

3. Tanımlar

Bu özel hükümlerde geçen;

a) Alıcı ortam: Atıksuların doğrudan boşaltıldığı veya dolaylı olarak karıştığı göl ve akarsu gibi yakın veya uzak çevreyi,

b) Atatürk baraj gölü havzası: Atatürk Baraj Gölü'nü besleyen yüzeysel suların toplandığı bölgenin tamamını,

c) Atıksu altyapı tesisleri: Evsel ve/veya endüstriyel atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların nihai bertarafının sağlandığı sistem ve tesislerin tamamını,

ç) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,

d) Baraj gölü yüzeyi (göl aynası): Baraj gölü maksimum su kotu olan 542 metre seviyesinin altında kalan su yüzeyi alanını,

e) Boşaltım (Deşarj): Arıtılmış olsun olmasın, atıksuların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama (sulamadan dönen drenaj sularının uygun mühendislik yapıları kullanılarak toprağa sızdırılması hariç) boşaltılmasını,

f) Endüstriyel atıksu: Herhangi bir endüstriyel tesisten veya endüstriyel faaliyetin yürütüldüğü alanlardan ortaya çıkan (evsel atıksu ve yağmur suyu hariç) atıksuları,

g) Evsel atıksu: Yaygın olarak yerleşim bölgelerinden ve çoğunlukla insani kullanım sonucu ortaya çıkan, ayrıca okul, hastane, otel, ibadethane gibi yerlerden kaynaklanan atıksuları,

ğ) Filtrasyon Şeritleri: Yüzeysel akış sularında bulunan kirleticilerin bitkiler ve zemin tarafından filtre edilmesi amacıyla tasarlanan, zeminin tane boyutları yukarıdan aşağı düzenli olarak derecelendirilmiş ve üzerinde doğal bitki örtüsü, çalılık bulunan veya sonradan bitkilendirilmiş alanları,

- h) Göl koruma alanı:** “Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Bölgesi” dışında, Göl Yeşil Kuşaklama Alanından itibaren yatayda 900 metre genişliğindeki alanı,
- i) Göl yeşil kuşaklama alanı:** “Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Bölgesi” dışında, maksimum su kotu olan 542 metreden itibaren, göl çevresinde yatayda 100 metre genişliğindeki alanı,
- i) Günübirlilik tesis alanları:** Kamp ve konaklama birimi ihtiva etmeyen, duş, tuvalet, gölgelik, soyunma kabini, yeme-içme, eğlence ve açık spor alanları gibi imkanları günübirlilik olarak sağlayan alanları,
- j) İyi tarım uygulamaları:** 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik kapsamında uygulanması gereken işlemleri,
- k) Kanal dışı sulak alan sistemi:** Belirli bir seviyede kirlenmiş suyun herhangi bir drenaj kanalı, dere veya akarsudan alınması; kanal, dere veya akarsu yanındaki uygun bir arazide inşa edilen sulak alan sistemi ile uygun bir seviyede arıtılması ve tekrar ana su yatağına verilmesini sağlayan mühendislik yapılarını,
- l) Kanal içi sulak alan sistemi:** Kirlenmiş su veya atıksu taşıyan herhangi bir drenaj kanalı veya derenin bitkilendirilerek arıtma maksatlı mühendislik yapısına dönüştürülmüş halini,
- m) Köy yerleşik alanı:** Köy ve mezraların ibadet yeri, köy konağı gibi köy ortak yapıları ile köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlar tarafından, yapımı tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine uygun olarak inşa edilmiş yapıların toplu olarak bulunduğu yerlerde mevcut binaların en dışta olanlarının dış kenarlarından geçirilen çizginin içinde kalan alanı,
- n) Köy yerleşik alanı civarı:** Köy yerleşik alan sınırı ile bu sınırın 100 metre dışından geçirilen, valiliklerce tespit edilerek il idare kurulunca karara bağlanan sınırın içinde kalan alanı,
- o) Mevcut yapı:** Atatürk Baraj Gölü Havzası Özel Hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce havzada var olan meri mevzuata uygun yapıları,
- ö) Organik bitkisel üretim:** 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki üretim faaliyetlerini,
- p) Petrol Boru Hattı Emniyet Şeridi:** Petrol boru hattı güzergâhı boyunca, borunun her iki tarafındaki dış yüzeyinden itibaren 100’er metrelik mesafe içinde kalan alanı,
- r) Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Bölgesi;** Su alma yapısı koruma ve su alma yapısı mutlak koruma bölgelerinin birleşiminden oluşan alanı,
- s) Tarımsal ve hayvancılık maksatlı yapı:** Kümes, ahır, ağıl, arıhane, kömürlük, odunluk, samanlık, ticari maksatla kullanılmayan kiler ve yem depoları, tarımsal alet, araç ve gereçlerin muhafaza edilmesi ve günübirlilik geçici barınmayı sağlamak için inşa edilen yapıları,

- ş) **Tehlikeli maddeler:** Su çevresi için önemli risk teşkil eden zehirlilik, kalıcılık ve biyolojik birikme özelliğinde olan madde veya madde gruplarını,
- t) **Uzak mesafeli havza koruma alanı:** Yakın mesafeli havza koruma alanından itibaren havza sınırına kadar olan alanı,
- u) **Yakın mesafeli havza koruma alanı:** “Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Alanı” dışında, Göl Koruma Alanından itibaren yatayda 4000 metre genişliğindeki alanı,
- ü) **Yapay plaj alanı:** Doldurma, kurutma, malzeme taşıma gibi yöntemler ile doğal süreç dışında oluşturulan kumluk alanı,
- v) **Yapay sulak alan sistemi:** Atıksuların bitki, toprak ve çeşitli dolgu malzemeleri kullanılarak artırılmasını sağlayan mühendislik yapılarını,
- y) **Zati ihtiyaç:** Havzada bulunan köy yerleşmeleri için, hane halkı ihtiyacına yönelik olarak, Valiliklerce hane halkı başına belirlenecek hayvan sayısını, İfade eder.

4. Genel Hükümler

- 4.1. Atatürk Baraj Gölü maksimum su kotu 542 metre olup koruma alanları bu kota göre Baraj Gölü Yüzeyi, Göl Yeşil Kuşaklama Alanı, Urfa Koruma Tüneli, Göl Koruma Alanı, Yakın Mesafeli Havza Koruma Alanı ve Uzak Mesafeli Havza Koruma Alanı olarak tanımlanmıştır.
- 4.2. Havza içinde bulunan kamuya ait araziler de koruma alanları için belirlenen kısıtlamalara tabidir.
- 4.3. Atatürk Baraj Gölü Havzası Özel Hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce mevcut onaylanmış imar planları, tespit edilen köy yerleşim alanı ve civarı sınırları geçerlidir. İmar planı değişiklik taleplerinde ve yeni yapılacak imar planlarında bu özel hükümler dikkate alınır.
- 4.4. Özel hükümler, mevcut onaylanmış İmar Planlarına ve Çevre Düzeni Planlarına aynen işlenir.
- 4.5. İlgili kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler, Ek-1’de verilen Havza Koruma Planı Uygulama Programında belirtilen tedbirleri tanımlanan sürelerde yerine getirmekle mükelleftir.
- 4.6. Arıtma ve kanalizasyon sistemleri inşası, Ek-1’de verilen Havza Koruma Planı Uygulama Programında belirtilen sürelerde eş zamanlı olarak yürütülür. Nüfusu 10.000 üzerinde olan yerleşimlerde atıksuların arıtılmasında azot (N) ve fosfor (P) giderimi yapılacaktır.
- 4.7. Havzadaki atıksu arıtma tesislerinde evsel ve endüstriyel atıksuların arıtımı için Ek 2’de verilen deşarj standartları uygulanır. Ek 2’de verilen deşarj standartlarının sağlanmasına rağmen su kaynağı kalitesinin olumsuz yönde değiştiğinin tespiti durumunda, su kalitesini iyileştirmek için, Bakanlık tarafından faaliyetlere kısıtlama getirilebilir, Ek 2’de verilen deşarj standartlarında değişiklik yapılabilir, deşarj standartlarına yeni parametreler eklenebilir ve

deşarj limitleri daha kısıtlayıcı uygulanabilir.

4.8. Havza genelinde teknik açıdan uygun olan ağaçlandırma ve erozyon kontrolü tedbirleri alınır.

4.9. Havza içerisinde rezervuara ve rezervuarı besleyen yüzeysel sulara atık boşaltılmasına ve atıksudeşarjına izin verilmez.

4.10. Havzadaki bütün düzensiz katı atık depolama sahaları, ilgili mevzuat doğrultusunda ve Atık Yönetimi Eylem Planı'nda belirtilen sürelerde kapatılarak rehabilite edilir.

4.11. Hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklanacak atıksuların, N ve P giderimli arıtma tesisi ile sonlanmayan kanalizasyon sistemlerinedeşarjı yasaktır.

4.12. Yerleşimlerden kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuların ilgili mevzuat kapsamında gerekli kriterlerin sağlanması şartıyla sulama suyu olarak yeniden kullanımı özendirilir.

4.13. Havza genelinde, daha önce belirlenmemiş olan Köy Yerleşik Alan ve Civarı sınırları ilgili idare tarafından özel hükümlerin yayınlanmasından itibaren en geç altı ay içerisinde belirlenir.

4.14. Baraj gölünün su toplama havzasında basınçlı sulama sistemlerine geçilmesi teşvik edilir.

4.15. Organik ve/veya iyi tarım uygulamalarına geçilmesi öncelikli olarak teşvik edilir.

4.16. Havza sınırları içerisinde zirai mücadele ilaçları (pestisit) kullanımı yerine biyolojik ve biyoteknik yöntemlerin kullanımı teşvik edilir ve desteklenir.

4.17. Havza sınırları içerisinde hayvansal atıklar, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün izni ve görüşleri doğrultusunda rezervuar su kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde kontrollü olarak tarımda kullanılabilir.

4.18. Terk edilen maden sahaları, ilgili mevzuat çerçevesinde ruhsat sahibi tarafından rehabilite edilir.

4.19. Havza genelinde çeşitli kaynaklardan ortaya çıkan tehlikeli atıklar, ilgili mevzuat kapsamında işlem görür.

4.20. Havzadaki yeraltı suları, 7/4/2012 tarihli ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunur.

4.21. Baraj gölünü besleyen akar ve kuru derelere hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesinin dökülmesine izin verilmez.

4.22. Havzadaki akar ve kuru dere yataklarından, kum ve çakıl alınması ve çıkarılmasına, Atatürk Baraj Gölü maksimum su seviyesinden itibaren yatayda 1000 metre genişliğindeki alanda izin verilmez. Ancak, su kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla yapılacak yapıların inşası için derelerden kum ve çakıl alımına inşaatın bitiminden sonra kum ocağının kapatılması

şartıyla izin verilebilir. Bu alan dışında, içme ve kullanma suyu kaynağındaki su kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla, 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde Bakanlık uygun görüşü alındıktan sonra izin verilebilir.

4.23. Atatürk Baraj Gölü maksimum su seviyesinden itibaren yatayda 1000 metre genişliğindeki alanda madencilik faaliyetlerine izin verilmez. 1000 ile 2000 metre arasında kalan alanda; 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde galeri usulü patlatma yapılmaması, kimyasal ve metalurjik zenginleştirme işlemleri uygulanmaması ve ortaya çıkan atıksuların içme ve kullanma suyu kaynağındaki su kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek seviyede arıtılması şartlarıyla, maden arama ve işletme faaliyetleri ile altyapı tesislerine Bakanlık uygun görüşü alındıktan sonra izin verilebilir.

4.24. HES kurulmasına, rezervuar su kalitesini değiştirmemesi ve kuyruk suyu kanalı Atatürk Baraj Gölü maksimum su kotu olan 542 metre seviyesinden daha yukarıda sonlanmak kaydıyla izin verilebilir.

4.25. Havzada ekosistemin korunması maksadıyla, özellikle su kuşlarının yoğun ve toplu olarak kuluçka yaptığı alanlar ile nadir ve nesli tehlikedeki canlı türlerinin önemli üreme bölgelerini ve habitatlarını içeren alanlar öncelikli korunur. Kuş ve habitat alanlarını olumsuz etkileyecek hiçbir faaliyete izin verilmez.

4.26. Havza içerisinde, yeni kurulacak Organize Sanayi Bölgelerinin yer seçimi Bakanlığın uygun görüşü ile yapılır.

4.27. Bu Özel hükümlerde yer almayan hususlar ile ilgili olarak ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

5. Baraj Gölü Yüzeyine (Göl Aynası) İlişkin Hükümler

5.1. Atatürk Baraj Gölü'nün maksimum su kotu olan 542 metre seviyesinin altında kalan, içme ve kullanma suyu alma yapısının yatayda 300 metre etrafında bulunan tapulu şahıs arazileri, suyu kullanan idarece yapılacak bir program dâhilinde kamulaştırılır. Kamulaştırma yapıncaya kadar bu alanlara hiçbir faaliyete izin verilmez.

5.2. Maksimum su kotu olan 542 metre seviyesinin altında hazine arazisi satışı yapılamaz. Bu alanda hiçbir faaliyete izin verilmez ve hazine arazisinin ağaçlandırılması Bakanlığın uygun görüşü ile sağlanır.

5.3. Arıtılmış olsa dahi rezervuara doğrudan atıksu deşarjına izin verilmez.

5.4. Her türlü atık ve artığın rezervuara atılması yasaktır.

5.5. Rezervuardan kum ve çakıl alınmasına izin verilmez.

5.6. Kaçak balıkçılığı önlemek maksadı ile su ürünleri kooperatifine üyelik zorunludur.

5.7. Baraj Gölü'nde çalışmasına izin verilen su taşıtlarından kaynaklanan her türlü katı ve sıvı atığın rezervuara boşaltılması yasaktır.

5.8. Baraj Gölü'nde faaliyette bulunmak üzere dışarıdan getirilen her türlü su taşıtına, istilacı ve/veya zararlı türlerin taşınımının önlenmesi maksadı ile gerekli dezenfeksiyon işlemlerinin yapılması zorunludur.

5.9. Atatürk Baraj Gölü'nde minimum su kotu olan 526 metre kotunda rezervuar alanının %0,1'ine kadar alanda su ürünleri yetiştiriciliğine, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile müştereken belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Bakanlıktan olumlu görüş almak kaydıyla izin verilebilir.

5.10. Baraj Gölü'nde yüzme, su sporları, balık avlama, gezinti vb. gibi sportif faaliyetler ve rekreasyon kullanımları için Çevre Düzeni Planına uygun olarak cepler teşkil edilebilir. Bu cepler içme ve kullanma suyu alma yapısına 500 metreden daha yakında olamaz.

5.11. Baraj Gölü içerisinde ekoturizme ve motorsuz su sporlarının yapılmasına Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü uygun görüşü doğrultusunda izin verilir.

5.12. Baraj Gölü içerisine hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesinin dökülmesine izin verilmez.

5.13. Baraj Gölü içinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca uygun görülen alanlarda Bakanlığın uygun görüşü ile maksimum 20 adet "Barınma Yeri" ve "Balıkçı Barınağı"na izin verilebilir.

5.14. Balıkçı barınma yerlerinde sadece, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca uygun görülen balık tartım ve taksim işlemleri yapılarına izin verilir.

5.15. Balıkçı barınma yerlerinde dalga etkisini azaltmak için dalgakıran, mendirek gibi kıyıda katı madde hareketini engelleyici yapılar yapılamaz. Balıkçı barınma yerleri dışında derinliği artırmak için tabanda kazı işlemi yapılamaz.

5.16. Yüzme, sportif faaliyetler ve balık tutma ihtiyaçları için kıyı morfolojisine zarar vermeyecek şekilde yüzer ya da ahşap kazıklı sökölüp takılabilir iskele yapıları teşkil edilir. Bu faaliyetler için dalgakıran, mendirek gibi kıyıda dalga etkisini azaltıcı ve katı madde hareketini engelleyici yapılar yapılamaz.

6. Göl Yeşil Kuşaklama Alanına İlişkin Hükümler

6.1. Bu alanda hazine adına kayıtlı olan yerlerde hiçbir faaliyete izin verilmez, hazine arazisi satışı yapılamaz. Hazine arazilerinin idarenin izni dışında gerçek veya tüzel kişilerce daha önce işgal ve tasarruf edilmiş olması durumunda ecrimisil alınır.

6.2. Bu alanda doğal bitki örtüsü korunur, çıplak alanlar, Orman Genel Müdürlüğü görüşleri doğrultusunda ağaçlandırılır.

- 6.3.** Bu alanda hayvancılık faaliyetlerine yerleşik halkın zati ihtiyacını karşılamak maksadıyla izin verilir. Bu alanda toprak sürümüne, ot biçilmesine, olatmaya izin verilmez.
- 6.4.** Bu alandaki yerleşimlerden kaynaklanan ve kanalizasyon sistemi ile toplanan atıksular, arıtılmış olsa dahi doğrudan veya dolaylı olarak Baraj Gölüne deşarj edilemez. Öncelikle bu atıksuların göl yeşil kuşaklama alanı dışına çıkarılıp ilgili mevzuat hükümlerine göre arıtılarak bu alan dışındaki arazilerin sulamasında kullanılması sağlanır. Bunun teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı durumlarda, atıksuların bu alan dışında Ek 2'de verilen deşarj standartlarına uygun olarak bertarafı sağlanır.
- 6.5.** Bu alanda, evsel atıksuların fosseptiklerle bertarafına izin verilen yerleşimlerde, atıksular, ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılacak olan sızdırmaz nitelikteki fosseptiklerde toplanır ve en yakın arıtma ile sonlanan atıksu altyapı tesisine verilir.
- 6.6.** Bu alanda her türlü katı ve tehlikeli atık ve artıkların dökümüne, depolanmasına ve bertarafına izin verilmez.
- 6.7.** Mecburi teknik tesisler ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren uygulamalar dışında, bu alanda hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesi dökülmesine izin verilmez.
- 6.8.** Bu alanda hiçbir sanayi kuruluşuna ve turizm tesisine izin verilmez.
- 6.9.** Bu alanda yeni akaryakıt istasyonlarına, gaz dolmuş istasyonlarına, kimyasal madde depolarına izin verilmez. Bu alanda bulunan mevcut akaryakıt istasyonları kapatılır.
- 6.10.** Bu alanda; yeşil alan, çocuk bahçesi, gezinti alanları, plaj, piknik yerleri ile 03/08/1990 tarihli ve 20594 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte tanımlanan rekreasyon alanlarına ve yaya yollarına mevcut ise imar planı ve Çevre Düzeni Planına uyularak izin verilebilir. Bu alanlar içme ve kullanma suyu alma yapısına 500 metreden daha yakın olamaz.
- 6.11.** Bu alanda yapılacak olan düzenlemelerde beton kaplama kullanılamaz ve bu alanları düzenlemek maksadıyla doldurma ve kurutma işlemi yapılarak arazi kazanılamaz.
- 6.12.** Bu alanda yapay plaj alanı oluşturulamaz.
- 6.13.** Bu alandaki doğal plajlarda, mevcut İmar ve Çevre Düzeni Planına uyularak, su dağıtım ve atıksu toplama altyapıları ile sökülebilir - takılabilir malzemedен oluşan ahşap/prefabrik çay ocağı veya kantin, soyunma - giyinme kabini gibi günübirlik kullanımlar dışında yapıya izin verilmez. Bu yapıların kapalı kısımlarının toplam alanı 100 metrekareyi geçemez. Bu yapılardan kaynaklanan atık sular, sızdırmaz nitelikteki fosseptiklerde toplanarak, en yakın atık su arıtma tesisine taşınır. Bu alanlar baraj kretine ve içme ve kullanma suyu alma yapısına 500 metreden daha yakın olamaz.

6.14. Bu alandaki mevcut yapılarda, yapı inşaat alanında değişiklik yapmamak ve kullanım maksadını değiştirmemek şartıyla gerekli bakım ve onarım yapılabilir.

6.15. Bu alandaki köyler, köy yerleşim alanları imar planları yapılarak, genişletilemez.

6.16. Köy yerleşim alanları dışında, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında bulunan alanlarda toprak korumaya ve sulamaya yönelik altyapı tesislerine izin verilir.

6.17. Köy yerleşik alanı sınırları içinde, sadece köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlar için barınma ihtiyacını karşılamak maksadıyla 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde uygulama yapılır.

6.18. Bu alanda bulunan köylerde nüfus artışı nedeniyle köy yerleşik alan sınırı dışında yeni yapılaşma alanlarına ihtiyaç duyulması halinde, bu köylerin gelişme ihtiyacı Yakın Mesafeli Havza Koruma Alanından karşılanır. Bu alanda, köy yerleşim alanı dışında bulunan, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na ve İmar Mevzuatına aykırı veya ruhsatsız yapılara izin verilmez.

6.19. Bu alanda, mevcut imar planlarında, yoğunluk arttırıcı veya kullanım değişikliğine yönelik imar değişikliği yapılamaz, yeni iskan alanlarına izin verilmez.

7. Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Bölgesine İlişkin Hükümler

Şanlıurfa Tüneli Giriş Koruma Bölgesi; su alma yapısı mutlak koruma ve su alma yapısı koruma bölgelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Bu alt bölgelere ait tanımlar ve ilgili hükümler aşağıda verilmiştir.

7.1. Su Alma Yapısı Mutlak Koruma Bölgesine İlişkin Hükümler

7.1.1. Bu alan, Şanlıurfa Tüneli su alma noktası merkez olmak üzere yatayda 5000 metre yarıçaplı bir güvenlik çemberinin baraj göl yüzeyini kestiği su yüzeyi alanıdır.

7.1.2. Bu alanda akaryakıtla çalışan su araçlarının kullanımına yalnızca güvenlik ve acil müdahale gerektiren durumlarda DSİ Genel Müdürlüğü tarafından izin verilebilir. Bu amaçla kullanılacak araçlardan oluşabilecek her türlü atık suyun ve sintine suyunun arıtılsa dahi rezervuara boşaltılması yasaktır.

7.1.3. Bu alan içinde yüzmeye, balık tutmaya, avlanmaya ve benzeri hiçbir faaliyete izin verilmez.

7.1.4. Bu alanda su ürünleri yetiştiriciliği yapılamaz.

7.2. Su Alma Yapısı Koruma Bölgesine İlişkin Hükümler

7.2.1. Bu alan, petrol sızıntısı etki alanında bulunan su alma yapısı etrafındaki kıyı havzaları alanının, petrol boru hatları emniyet şeridi (100 metre) ile Baraj Gölü yüzey alanı arasında kalan bölgesidir.

7.2.2. Bu alana sınır oluşturan petrol boru hatları güzergahı değiştirilinceye kadar, boru hattı ile keşişen dere yataklarında DSİ tarafından belirlenecek tedbirler alınır.

7.2.3. Bu alanda günübirlik kullanım dahil hiçbir faaliyete izin verilmez.

7.2.4. Köy yerleşik alanı sınırları içinde, sadece köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanların barınma ihtiyacını karşılamak maksadıyla 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde, uygulama yapılır.

7.2.5. İmar planı olmayan yerlerde yeni yapılaşmaya izin verilmez.

8.Göl Koruma Alanına İlişkin Hükümler

8.1. Bu alandaki yerleşimler, evsel atıksularını Ek 2’de verilen deşarj standartlarını sağlayacak şekilde arıtmakla mükelleftir. Arıtmada aşağıda verilen sistemler kullanılabilir.

- Nüfusu 500’den düşük olan yerleşimlerin atıksuları, sızdırmaz fosseptikle toplanarak arıtması olan atıksu altyapı sistemine verilebilir.
- Nüfusu 500 ile 10.000 arasında olan yerleşimler atıksularını yapay sulak alan, klasik aktif çamur veya uzun havalandırılmalı aktif çamur sistemleriyle arıtabilir.
- Nüfusu 10.000’den yüksek olan yerleşimler atıksularını Nutrient Giderimli Aktif Çamur sistemi ile arıtabilir.

8.2. Mecburi teknik tesisler ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren uygulamalar dışında, bu alanda hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesi dökülmesine izin verilmez.

8.3. Bu alanda katı ve tehlikeli atık dökümüne, atıkların depolanmasına ve bertarafına izin verilmez. Mevcut sahalar rehabilite edilerek kapatılır.

8.4. Bu alanda mevcut tarım alanlarında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görüşleri doğrultusunda ve kontrolünde iyi tarım uygulamalarına geçilir; yeni açılacak tarım alanlarında ise organik veya iyi tarım uygulaması yapılması kaydı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görüşleri doğrultusunda tarımsal faaliyete izin verilebilir.

8.5. Bu alanda mevcut İmar ve Çevre Düzeni Planına uyularak rekreasyon ve piknik maksatlı kullanıma dönük kamu yararlı, sökülebilir-takılabilir malzemedен oluşan, geçici nitelikte kır kahvesi, büfe, açık spor alanları, yeşil alan, çocuk bahçesi, gezinti ve günübirlik tesislere izin verilebilir. Bu yapıların kapalı kısımlarının toplam alanı 100 metrekareyi geçemez. Bu alanlar baraj kretine ve içme ve kullanma suyu alma yapısına 500 metreden daha yakın olamaz. Bu yapılardan kaynaklanan atıksular, sızdırmaz nitelikteki fosseptiklerde toplanarak, en yakın atık su arıtma tesisine taşınır.

8.6.Bu alanda yeni sanayi kuruluşlarına ve turizm tesisine izin verilmez. Mevcut sanayi tesislerinde kapasite artırımı veya üretim faaliyetinde değişiklik yapılamaz. Bu tesisler atık sularını Ek 2’de verilen deşarj standartlarını sağlayacak şekilde arıtmakla yükümlüdür.

8.7. Bu alanda yeni akaryakıt istasyonlarına, gaz dolun istasyonlarına ve kimyasal madde depolarına izin verilmez. Mevcut akaryakıt istasyonları, TSE’nin TS-12820 standartına Özel Hükümlerin onaylanmasından itibaren en geç altı ay içerisinde uygun hale getirilir. Bu süre içinde uygun hale getirilmeyen mevcut akaryakıt istasyonları TSE’nin TS-12820 standartına uygun hale getirilinceye kadar kapatılır.

8.8. İmar planı gereği yapılacak yolların bu alandan geçecek olan kısımlarında gerekli tedbirlerin alınması şartı ile izin verilebilir, akaryakıt istasyonu ve dinlenme tesisleri gibi yol yardımcı tesislerine izin verilmez.

8.9. Bu alanda hayvancılık faaliyetlerine yerleşik halkın zati ihtiyacını karşılayacak ölçüde izin verilebilir. Bu alandaki otlatmaya Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın kontrol ve denetiminde izin verilir.

8.10. Köy yerleşim alanları dışında, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında bulunan alanlarda yalnızca toprak koruma ve sulamaya yönelik altyapı tesisleri, entegre nitelikte olmayan hayvancılık ve muhafaza tesisleri ile zorunlu olarak tesis edilmesi gerekli olan müştemilata, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında izin verilebilir.

8.11. Köy yerleşik alan sınırları içinde köyün genel ihtiyaçlarına yönelik olarak yapılacak sosyal ve ticari tesisler (köy konağı, cami, okul, spor alanı, harman yeri, pazaryeri, sağlık ocağı, sağlık evi, PTT, karakol, vb...) için yapılaşma koşulları 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında ilgili idarece yapılır.

8.12. Bu alanda bulunan köylerde nüfus artışı nedeniyle köy yerleşik alan sınırı dışında yeni yapılaşma alanlarına ihtiyaç duyulması halinde, bu köylerin gelişme ihtiyacı, ilgili mevzuatlar çerçevesinde yakın veya uzak mesafeli havza koruma alanından karşılanır.

8.13. Köy yerleşik alan sınırları içinde, sadece köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlar için oluşacak barınma ihtiyacı 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde uygulama yapılarak karşılanır.

8.14. Bu alanda tarım arazilerinde yapılacak olan ifraz uygulamalarına, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’ndaki esaslar dâhilinde kalınmak kaydıyla izin verilir. İfraz uygulaması yapılan alanlarda toprak koruma ve sulamaya yönelik altyapı tesisleri hariç, hiçbir tarımsal yapıya izin verilmez. Bu alanlarda yeni yerleşim alanı oluşturma amaçlı ifraz işlemi yapılamaz.

8.15. Belediye Sınırı ve Belediye Mücavir Alan sınırları içinde, özel hükümlerin yürürlüğe girmesinden önce onaylanmış imar planları çerçevesinde uygulama yapılır. Ancak köy statüsünde iken belediye sınırları içine alınarak mahalle statüsüne geçen kırsal yerleşim alanlarının mahalle olarak bağlandığı tarihteki nüfusun barınma ihtiyacı için 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili hükümlerine göre uygulama yapılabilir.

8.16. Bu alanda, yeni iskan alanlarına izin verilmez.

9.Yakın Mesafeli Havza Koruma Alanına İlişkin Hükümler

9.1. Bu alandaki yerleşimler, evsel atıksularını Ek 2’de verilen deşarj standartlarını sağlayacak şekilde arıtmakla mükelleftir. Arıtmada aşağıda verilen sistemler kullanılabilir.

- Nüfusu 500’den düşük olan yerleşimlerin atıksuları, sızdırmaz fosseptikle toplanarak arıtması olan atıksu altyapı sistemine verilebilir.
- Nüfusu 500 ile 10.000 arasında olan yerleşimler atıksularını yapay sulak alan, klasik aktif çamur veya uzun havalandırılmalı aktif çamur sistemleriyle arıtabilir.
- Nüfusu 10.000’den yüksek olan yerleşimler atıksularını Nütrient Giderimli Aktif Çamur sistemi ile arıtabilir.

9.2. Bu alanda katı ve tehlikeli atık dökümüne, atıkların depolanmasına ve bertarafına izin verilmez. Mevcut sahalar rehabilite edilerek kapatılır. Bu alanda katı atık aktarma istasyonlarına sızıntı suyu için ilgili mevzuat kapsamında sızdırmazlık sağlanması şartıyla izin verilebilir.

9.3. Mecburi teknik tesisler ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren uygulamalar dışında, bu alanda hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesi dökülmesine izin verilmez.

9.4. Bu alanda, mevcut Çevre Düzeni Planında belirlenen Küçük Sanayi Siteleri ve 4562 sayılı OSB Kanunu ve OSB Yer Seçim Yönetmeliğine göre yer seçimi yapılmış ya da yapılacak Organize Sanayi Bölgelerine izin verilir. Mevcut ve yeni kurulacak olan Küçük Sanayi Siteleri ve OSB ile atık su altyapı tesislerinin eş zamanlı devreye girmesi zorunludur.

9.5. Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri içinde, atıksuları tehlikeli madde içermeyen ve tehlikeli atık üretmeyen yeni sanayi tesislerine izin verilebilir. Ayrıca, meri mevzuata uygun mevcut sanayi kuruluşları da faaliyetlerine devam eder; ancak mevcut sanayi tesislerinin kapasite artırımı yapmak istemeleri durumunda, Bakanlığın uygun görüşü alınarak, atıksularını ileri arıtma yöntemleri kullanarak Ek 2’de verilen deşarj standartlarına uygun arıtmaları şarttır. Küçük Sanayi Siteleri, Organize Sanayi Bölgeleri ve mevcut sanayi kuruluşlarından kaynaklanan atıksular için Ek 2’de verilen deşarj standartları sağlanmak zorundadır.

9.6. Bu alanda mevcut tarım alanlarında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görüşleri doğrultusunda ve kontrolünde iyi tarım uygulamalarına geçilir.

9.7. Köy yerleşik alanı ve civarı dışındaki yapılaşmaya, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Koruma Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre izin verilir. Köy yerleşik alanı ve civarı içindeki yapılaşmaya, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre izin verilir.

9.8. Bu alanda tarım arazilerinde yapılacak olan ifraz uygulamalarına, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'ndaki esaslar dahilinde kalınmak kaydıyla izin verilir.

9.9. Bu alanda kimyasal ve tehlikeli madde depolarına, atık yakma tesislerine izin verilmez.

9.10. Maksimum su kotu olan 542 metreden itibaren yatayda 2000 metreden sonraki alanda TSE'nin TS-12820 standartına uygun olan yeni akaryakıt istasyonlarına ve gaz dolmuş istasyonlarına izin verilebilir.

9.11. Mevcut akaryakıt istasyonları, Özel Hükümlerin onaylanmasından itibaren en geç bir sene içerisinde TSE'nin TS-12820 standardına uygun hale getirilir. Bu süre içinde uygun hale getirilmeyen mevcut akaryakıt istasyonları TSE'nin TS-12820 standartına uygun hale getirilinceye kadar kapatılır. Maksimum su kotu olan 542 metreden itibaren yatayda 2000 metreden daha yakın olan ve izin verilen istasyonlarda akaryakıt ve gaz satışı dışında, oto yıkama, bakım, yağ değişimi v.b faaliyetlere ve bu faaliyetlerde bulunan diğer hiçbir tesise izin verilmez.

9.12. Bu alanda, onaylanmış Çevre Düzeni Planında belirlenen alanlarda turizm tesislerinin yapımına, bu tesislerden kaynaklı tüm sıvı atıklar azot ve fosfor giderimi sağlayacak şekilde Ek 2'de verilen deşarj standartlarına uyulmak şartı ile izin verilir.

9.13. Entegre tesis niteliğindeki hayvancılık işletmelerine, atık ve atıksularının içme suyu kalitesini olumsuz etkilemeyecek şekilde ilgili mevzuat kapsamında bertarafının sağlanması şartıyla izin verilebilir. Entegre hayvancılık tesislerinin kurulması maksadıyla kooperatifleşme ve hayvansal atıkların kompostlaştırılması özendirilir.

9.14. Bu alanın, maksimum su seviyesinden itibaren yatayda 2000 metreden daha uzakta olan kısımlarında, belediye sınırı ve belediye mücavir alan sınırı içindeki yerleşimler için yapılaşma aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır.

1) 2500 metrekare bir parselinde yoğunluk 20 kişi/hektar (bir aile 5 kişi kabul edilir) emsali 0.10'u, yüksekliği 6.5 metreyi geçmeyecek ve değiştirilebilecek azami arazi oranı en fazla %12 olacak şekilde bir veya birden fazla mesken yapılabilir. Bina sayısı teknik yapılaşma şartlarına uymak kaydıyla azaltılabilir.

10. Uzak Mesafeli Havza Koruma Alanı

10.1. Bu alandaki yerleşimler, evsel atıksularını Ek 2’de verilen deşarj standartlarını sağlayacak şekilde arıtmakla mükelleftir. Arıtmada aşağıda verilen sistemler kullanılabilir.

- Nüfusu 500’den düşük olan yerleşimlerin atıksuları, sızdırmaz fosseptikle toplanarak arıtması olan atıksu altyapı sistemine verilebilir.
- Nüfusu 500 ile 10.000 arasında olan yerleşimler atıksularını yapay sulak alan, klasik aktif çamur veya uzun havalandırmalı aktif çamur sistemleriyle arıtabilir.
- Nüfusu 10.000’den yüksek olan yerleşimler atıksularını Nutrient Giderimli Aktif Çamur sistemi ile arıtabilir.

10.2. Entegre tesis niteliğindeki hayvancılık işletmelerine, atık ve atıksularının içme suyu kalitesini olumsuz etkilemeyecek şekilde ilgili mevzuat kapsamında bertarafının sağlanması şartıyla izin verilebilir. Entegre hayvancılık tesislerinin kurulması maksadıyla kooperatifleşme ve hayvansal atıkların kompostlaştırılması özendirilir.

10.3. Bu alanda Çevre Düzeni Planında belirlenen, Küçük Sanayi Siteleri ile 4562 sayılı OSB Kanunu ve OSB Yer Seçim Yönetmeliğine göre yer seçimi yapılmış ya da yapılacak OSB lerde atıksuları tehlikeli madde içermeyen ve tehlikeli atık üretmeyen yeni sanayi tesislerine izin verilebilir. Mevcut ve yeni kurulacak olan Küçük Sanayi Siteleri ve OSB ile atık su altyapı tesislerinin eş zamanlı devreye girmesi zorunludur.

10.4. Bu alanda, Küçük Sanayi Siteleri, Organize Sanayi Bölgeleri ve mevcut sanayi kuruluşlarından kaynaklanan atıksular için Ek 2’de verilen deşarj standartları sağlanmak zorundadır.

10.5. Bu alanda düzenli katı atık depolama ve bertaraf tesisleri ile katı atık aktarma istasyonlarına, ilgili mevzuat kapsamında izin verilir.

10.6. Bu alanda mevcut akaryakıt istasyonları, TSE’nin TS-12820 standartına Özel Hükümlerin onaylanmasından itibaren en geç bir sene içerisinde uygun hale getirilir. Bu süre içinde uygun hale getirilmeyen mevcut akaryakıt istasyonları TSE’nin TS-12820 standartına uygun hale getirilinceye kadar kapatılır. Yeni akaryakıt ve gaz dolum istasyonlarına TSE standartlarına uygun olarak düzenlemesi şartıyla izin verilir.

10.7. Bu alanda, onaylanmış Çevre Düzeni Planı ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde iskâna izin verilir.

10.8. Bu alanda, onaylanmış Çevre Düzeni Planında belirlenen alanlarda turizm tesislerinin yapımına, bu tesislerden kaynaklı tüm sıvı atıklar azot ve fosfor giderimi sağlayacak şekilde Ek 2’de verilen deşarj standartlarına uyulmak şartı ile izin verilir.

10.9. Bu alanın, belediye sınırı ve belediye mücavir alan sınırı içindeki yerleşimlerde, 2.000 metrekare bir imar parselinde yoğunluk 25 kişi/hektarı (bir aile 5 kişi kabul edilir) emsali 0.12'yi geçmeyecek ve değiştirilebilecek azami arazi oranı en fazla %15 olacak şekilde bir veya birden fazla mesken yapılabilir. Bina sayısı teknik yapılaşma şartlarına uymak kaydıyla azaltılabilir.

EKLER

EK-1 HAVZA KORUMA PLANI UYGULAMA PROGRAMI

EK-2 DEŞARJ STANDARTLARI

EK-3 KORUMA ALANLARI

Ek 2 Deşarj Standartları**2.1 Evsel Atıksular İçin Deşarj Standartları**

Parametre	Birim	Kompozit Numune (2 Saatlik)	Kompozit Numune (24 Saatlik)
Biyokimyasal Oksijen İhtiyacı (BOİ ₅)	(mg/L)	45	40
Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)	(mg/L)	100	80
Askıda Katı Madde (AKM)	(mg/L)	60	40
Toplam Fosfor (TP)	(mg/L)	3	2
Toplam Azot (TN)	(mg/L)	20	15
pH	-	6-9	6-9

NOT: Çocuk bahçesi, ahşap-prefabrik çay ocağı veya kantin, kır kahvesi, büfe, açık spor alanı, günübirlik tesis yapılarından kaynaklı atık sular, Sağlık Bakanlığı'nın 19/3/1971 tarihli ve 13783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Lağım Mecrası İnşaatı Mümkün Olmayan Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak olan sızdırmaz nitelikteki foseptiklerde toplanır ve arıtma ile sonlanan atıksu altyapı tesisine verilir.

2.2. Endüstriyel Atıksular İçin Deşarj Standartları

Mevcut Endüstriyel Tesislerden Çıkan Atık Suların Deşarj Standartları;

Endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan atık suların arıtma öncesi kanala deşarj standartları

Parametre	Birim	Kompozit Numune 2 Saatlik	Kompozit Numune 24 Saatlik
Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)	(mg/L)	400	300
Askıda Katı Madde (AKM)	(mg/L)	200	100
Yağ ve Gres	(mg/L)	20	10
Toplam Fosfor	(mg/L)	2	1
Toplam Krom	(mg/L)	2	1
Krom (Cr ⁺⁶)	(mg/L)	0.5	0.5
Kurşun (Pb)	(mg/L)	2	1
Toplam Siyanür (CN ⁻)	(mg/L)	1	0.5
Kadmiyum (Cd)	(mg/L)	0.1	-
Demir (Fe)	(mg/L)	10	-
Florür (F ⁻)	(mg/L)	15	-
Bakır (Cu)	(mg/L)	3	-
Çinko (Zn)	(mg/L)	5	-

Civa (Hg)	(mg/L)	-	0.05
Sülfat (SO ₄)	(mg/L)	1500	1500
Toplam Kjeldahl-Azotu	(mg/L)	20	15
Balık Biyodeneyi (ZSF)	-	10	10
pH	-	6-9	6-9

Tablo D.2'deki standartları sağladıktan sonra ilave bir arıtmadan geçirilerek (örn: yapay sulak alan sistemi ya da ileri arıtma) alıcı ortama deşarj edilebilecektir.

2.3. Sızıntı Sularının Deşarj Standartları

Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisleri ve Atık Sularının Atık Su Altyapı Tesisleri Deşarj Standartları

Parametre	Birim	Kompozit Numune	
		2 Saatlik	24 Saatlik
Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)	(mg/L)	700	500
Toplam Kjeldahl-Azotu	(mg/L)	20	15
Askıda Katı Madde (AKM)	(mg/L)	200	100
Yağ ve Gres	(mg/L)	20	10
Toplam Fosfor (P)	(mg/L)	2	1
Toplam Krom	(mg/L)	2	1
Krom (Cr ⁶⁺)	(mg/L)	0.5	0.5
Kurşun (Pb)	(mg/L)	2	1
Toplam Siyanür (CN ⁻)	(mg/L)	1	0.5
Kadmiyum (Cd)	(mg/L)	0.1	-
Demir (Fe)	(mg/L)	10	-
Florür (F ⁻)	(mg/L)	15	-
Bakır (Cu)	(mg/L)	3	-
Çinko (Zn)	(mg/L)	5	-
Balık Biyodeneyi (ZSF)	-	10	
pH	-	6-9	6-9

NOT; Arıtılmış atık sular, sonu atık su arıtma tesisi ile biten kanalizasyona deşarj edilerek ikincil bir arıtmadan veya yapay sulak alan sistemlerinden geçirildikten sonra alıcı ortama deşarj edilebilecektir.

Ek 3 Koruma Alanları

